

Per e-mail verstuurd

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

T.a.v. [REDACTED]

Postbus 90801 90801

2509LV DEN HAAG

Datum	19 maart 2024
Uw kenmerk	[REDACTED]
Ons kenmerk	[REDACTED]
Pagina	1 van 4
Telefoon	[REDACTED]
E-mail	[REDACTED]
Betreft	Toezichttoets Besluit gegevensverstrekking voor keuzebegeleiding

Geachte [REDACTED] [REDACTED]

Op 12 februari 2024 heeft u het concept van het Besluit gegevensverstrekking voor keuzebegeleiding (**Besluit**) aan de Autoriteit Financiële Markten (**AFM**) voorgelegd met het verzoek om deze te onderwerpen aan een toezichttoets. De AFM gaat met deze brief graag in op dit verzoek.

Allereerst onderschrijft de AFM de wenselijkheid van laagdrempelige gegevensuitwisseling in het kader van keuzebegeleiding. De AFM onderschrijft ook dat het de keuzebegeleiding aan de deelnemer ten goede komt wanneer opgebouwde aanspraken van de deelnemer bij andere pensioenuitvoerders meegenomen kunnen worden in de keuzebegeleiding.

De AFM oordeelt dat zij in staat is op basis van Besluit haar toezicht uit te voeren. De AFM komt tot dit oordeel omdat zij heeft begrepen dat het bewaren van de gegevens de aandacht heeft van uw departement en u voornemens bent het Besluit hierop aan te passen. De AFM vindt het belangrijk dat pensioenuitvoerders in het kader van keuzebegeleiding de via de API ontvangen gegevens mogen vastleggen. De AFM licht dit hieronder toe.

Tot slot maakt de AFM twee algemene opmerkingen. De eerste opmerking ziet op het belang van de uniformiteit van de informatie die verstrekt wordt via de API, zodat deze informatie op een juiste wijze geduid kan worden in de keuzebegeleiding. De tweede opmerking ziet op de toegang tot de gegevensuitwisseling bij keuzebegeleiding voor de niet of beperkt digitaal vaardige deelnemer, gewezen deelnemer, gewezen partner of pensioengerechtigde (**deelnemer**).

Datum 19 maart 2024
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 2 van 4

Vastlegging

Vastlegging van de informatie die input vormt voor de keuzebegeleiding aan deelnemers is van belang voor pensioenuitvoerders om aan hun deelnemers en aan de AFM te kunnen aantonen dat hun keuzebegeleiding adequaat is. De AFM constateert dat, onder meer naar aanleiding van de consultatiereactie van de Pensioenfederatie,¹ op pagina 6 in de Nota van Toelichting is verduidelijkt wat de pensioenuitvoerder in het kader van keuzebegeleiding mag vastleggen. De AFM verzoekt u om deze passage in de Nota van Toelichting op pagina 6 aan te passen waarbij wordt verduidelijkt dat pensioenuitvoerders de via de API ontvangen gegevens mogen en moeten bewaren, om te kunnen voldoen aan de vastleggingsverplichtingen in het kader van keuzebegeleiding. De AFM is verheugd dat uw ministerie heeft aangegeven dat u voornemens bent het Besluit hierop aan te passen.

Voor de volledigheid licht de AFM het belang van de vastlegging als volgt toe.

De AFM acht het noodzakelijk dat de via de API binnengekomen informatie, inclusief de verschillende individuele aanspraken, worden vastgelegd. De keuzebegeleidingsnorm bepaalt dat de pensioenuitvoerder de deelnemer op een adequate wijze begeleid bij het maken van een keuze binnen de pensioenovereenkomst, zorgt voor de inrichting van de keuzeomgeving en de deelnemer daarmee in staat stelt om een passende keuze te maken. De pensioenuitvoerder zal een dossier moeten vastleggen om richting de deelnemer te kunnen verantwoorden dat er sprake is geweest van adequate keuzebegeleiding. Deze vastlegging is essentieel om de keuzebegeleiding te kunnen reconstrueren wanneer de deelnemer een klacht indient of een procedure start. De pensioenuitvoerder zal desgevraagd ook aan de AFM moeten kunnen aantonen dat zij voldoet aan de keuzebegeleidingsnorm en zij dient ook daartoe de gegevens vast te leggen.² Indien de keuzebegeleiding wordt gebaseerd op onjuiste gegevens die via de API zijn aangeleverd kan dit tot gevolg hebben dat de deelnemer door de onjuiste voorstelling van zaken niet in staat wordt gesteld een passende keuze te maken. Daarmee is de keuzebegeleiding in principe niet adequaat. In dit geval, is het voor zowel de pensioenuitvoerder die de keuzebegeleiding uitvoert als voor de deelnemer relevant welke gegevens onjuist waren. Het is onwenselijk dat de pensioenuitvoerder die de keuzebegeleiding uitvoert verantwoordelijk wordt gehouden voor de niet passende keuzebegeleiding wanneer de fout bij een andere pensioenuitvoerder ligt.

Met andere woorden: het op individueel niveau vastleggen van de via de API ingekomen gegevens die zijn gebruikt in het kader van keuzebegeleiding is voor de pensioenuitvoerder van belang om richting de deelnemer en richting de AFM aan te kunnen tonen dat diens keuzebegeleiding in orde is wanneer de fout is veroorzaakt door verkeerde gegevens van een derde. Indien deze informatie uitsluitend op geaggregeerd

¹ In haar consultatiereactie geeft de Pensioenfederatie aan: *“De Pensioenfederatie gaat ervan uit dat de bewaartermijn alleen betrekking heeft op de gegevensverstrekking aan de pensioenuitvoerder. En dat een pensioenuitvoerder wel een “rapport” kan maken van de informatie waarop een definitieve keuze is gemaakt. Hiervoor gelden de bestaande bewaartermijnen. Op deze manier kan de keuzebegeleiding voor de gemaakte keuze worden gereproduceerd. Dit kan nodig zijn richting de deelnemer en/of toezichthouder.”*

² Artikel 169 Pensioenwet (Pw) en artikel 164 Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) en ook artikel 49, vierde, lid Pw en artikel 60, vierde lid, Wvb.

Datum 19 maart 2024
Ons kenmerk
Pagina 3 van 4

niveau mag worden bewaard zal de pensioenuitvoerder achteraf zeer moeilijk of niet kunnen reconstrueren hoe de aan de deelnemer gecommuniceerde aanspraken bij derden tot stand zijn gekomen en waar de oorzaak van de fout ligt.

Tevens acht de AFM deze informatie van belang om in haar toezicht de juiste partij aan te spreken. Als de oorzaak ligt bij onjuist verstrekte informatie via de API zal de AFM haar toezicht (op grond van artikel 51, derde lid, Pw juncto artikel 48, eerste lid, Pw of 62, derde lid, WvB juncto 59, eerste lid, WvB) willen richten tot de partij die de informatie heeft verstrekt.

Algemene overwegingen

Belang uniformiteit

De AFM signaleert het risico dat de ontvangen informatie voor de deelnemer niet of moeilijk te interpreteren is in het kader van keuzebegeleiding wanneer de uniformiteit in wijze van administratie ontbreekt. Denk aan het moment en manier waarop echtscheidingen worden verwerkt en de gebruikte pensioenrichtleeftijd. Dit geldt des te meer als niet duidelijk wordt gemaakt hoe de informatie gelezen moet worden (Op welke leeftijd is de aanspraak berekend? Is een bedrag bruto of netto? Is een echtscheiding wel of niet verwerkt in de aanspraken?). De AFM vindt het in het kader van adequate keuzebegeleiding belangrijk dat er goede waarborgen komen voor de vergelijkbaarheid van de informatie die tussen pensioenuitvoerders wordt gedeeld. De AFM verzoekt SZW zich in te zetten om waarborgen voor de onderlinge vergelijkbaarheid van gegevens via de API tot stand te laten komen.

Digitale vaardigheden

In de Nota van Toelichting op het Besluit staat dat deelnemers kunnen inloggen in de mijnomgeving van een pensioenuitvoerder en, voor zover de pensioenuitvoerder dit aanbiedt, daar een verzoek kunnen doen om gegevens op te halen over andere pensioenaanspraken. Voor dit verzoek is het vereist om in te loggen met DigiD. De AFM vindt het wenselijk als de onderhavige gegevensuitwisseling ook voor deelnemers met geen of beperkte digitale vaardigheden gefaciliteerd kan worden. Zoals in de Nota van Toelichting op het Besluit terecht is opgemerkt: *“Pensioenuitvoerders bieden deze keuzebegeleiding aan in hun keuzeomgeving. Een keuzeomgeving is het geheel van de offline en online ingerichte omgeving om (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden te begeleiden bij het maken van passende pensioenkeuzes. De keuzeomgeving dient alle individuele deelnemers op een toegankelijke wijze te informeren over/begeleiden bij de keuzemogelijkheden. Daarnaast moeten de gevolgen van deze keuzes inzichtelijk worden gemaakt voor zowel afzonderlijke keuzes als keuzecombinaties.”*

Naar schatting ondervinden 2,5 tot 4 miljoen Nederlanders problemen in het dagelijkse, digitale leven.³ De AFM vindt het wenselijk als de onderhavige gegevensuitwisseling ook voor deelnemers met geen of beperkte digitale vaardigheden gefaciliteerd kan worden. Het is wenselijk wanneer de gegevens ook

³ <https://www.afm.nl/~profmedia/files/publicaties/2023/drempels-bij-het-online-regelen-van-geldzaken.pdf>

Datum 19 maart 2024
Ons kenmerk [redacted]
Pagina 4 van 4

meegenomen kunnen worden in andere kanalen van keuzebegeleiding buiten de online keuzeomgeving. Bijvoorbeeld door tijdens een persoonlijk gesprek in te loggen en de gegevens op te halen.

Tot slot

Kort samengevat acht de AFM het toezicht op het Besluit uitvoerbaar, nu de AFM heeft begrepen dat wordt verduidelijkt dat pensioenuitvoerders de via de API ontvangen gegevens vast mogen en moeten leggen. Daarnaast verzoek de AFM om voorgaande punten over de uniformiteit van de aangeleverde gegevens en digitale vaardigheden in overweging te nemen.

Uiteraard is de AFM bereid het voorgaande nader toe te lichten.

Hoogachtend,
Autoriteit Financiële Markten

[redacted]
Bestuurslid

[redacted]
Hoofd
Verzekeren en Pensioenen